

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ
У ТРЕТЬОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ**

**Тези доповідей
міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених, аспірантів і докторантів**

**СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРОСФЕРИ**

14–15 травня 2015 р.

**Біла Церква
2015**

Затверджено
вченою радою університету

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., д-р екон. наук, академік НААН, ректор,
голова оргкомітету;

Сахнюк В.В., д-р вет. наук, проректор з наукової та інноваційної
діяльності, заступник голови оргкомітету;

Варченко О.М., д-р екон. наук, директор ННІ економіки і бізнесу;

Шевченко А.О., канд. екон. наук, доцент;

Паска І.М., д-р екон. наук, декан економічного факультету;

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, голова НТТМ університету;

Хомяк Н.В., канд. екон. наук, координатор НТТМ факультету;

Сокольська М.О., зав. редакційно-видавничого відділу,
відповідальний секретар.

Наукові пошуки молоді у третьому тисячолітті: тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і докторантів «Стратегічні пріоритети розвитку агропродовольчого виробництва», 14–15 травня 2015 р. – Біла Церква, 2015. – 12 с.

До збірника увійшли матеріали наукових досліджень молодих вчених, аспірантів та докторантів з актуальних проблем розвитку агропродовольчого виробництва.

УДК 338.439.053-049.5(477):338.124.4

БОНДАРЕНКО Р.І., аспірантка

Науковий керівник — **ШУСТ О.А.**, д-р екон. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

bond.ruslana@yandex.ru

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ КРИЗИ

В умовах фінансово-економічної кризи формування інфраструктурного забезпечення внутрішнього агропродовольчого ринку є головним завданням економічної політики Уряду. Це пояснюється необхідністю забезпечувати стабільність цін на споживчому ринку України в умовах девальвації гривні та волатильності світових цін – це по-перше; по-друге – зниження платоспроможності населення потребує припинення невиправданого спекулятивного завищення цін на продовольчі товари на шляху від виробника до споживача; по-третє – недосконала система реалізації продукції призводить до несправедливого заниження прибутку виробників с.-г. продукції.

Протягом минулого десятиріччя активно розвивалася експортна інфраструктура аграрного ринку, завдяки чому мали змогу нарощувати потужності агрохолдинги, біржові трейдери та інші оператори зернового ринку.

Однак, сьогодні, з метою продовольчої безпеки, важливим є розвиток інфраструктури, що забезпечує вихід на ринок дрібних та середніх товаровиробників (фермерів, особистих селянських господарств, невеликих с.-г. підприємств), які формують пропозицію молочних продуктів, м'яса, овочів та фруктів на агропродовольчому ринку. Біржі, оптові ринки, агроторгові дома і збутові кооперативи поки що не змогли посісти чільне місце на даному ринку, де торгівля ґрунтується на особистих контактах учасників ринку та має стихійний характер.

Діяльність неорганізованих посередницьких структур, які диктують ціни товаровиробнику, та багаторазовий перепродаж товарів призводить до завищення роздрібних цін від чого несе необґрунтовані втрати споживач.

Аналіз структури роздрібних цін на яловичину та свинину в торгівельній мережі свідчить, що втрати виробників, які реалізують продукцію через посередників, сягають від -7% до -44,3% щорічно. При цьому собівартість вирощування м'яса в ціні досягає 73%, а націнка посередників - 42-59%.

Тому питанням зменшення кількості посередницьких операцій при реалізації с.-г. продукції є надзвичайно важливим. Сьогодні це можливо лише за комплексного розвитку цілісної системи аграрної логістики, яка базуватиметься на раціональному просуванні товарів від виробника до споживача, включаючи в себе сферу обігу товарів, сферу фінансово-кредитних й страхових послуг, будівництво складських приміщень та формування запасів.

УДК 338.43

СОКОЛЬСЬКА Т.В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ІНФРАСТРУКТУРА АГРАРНОГО СЕКТОРА ЯК ФАКТОР ПІДНЕСЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Вітчизняний аграрний сектор вважається локомотивом розвитку національної економіки (у 2014р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з 2013 р. становив 102,8%) та її

ефективної інтеграції в світовий економічний простір, тут виробляється понад 8% ВВП, майже третина населення України проживає в сільській місцевості, а сільськогосподарські та побутові традиції селян є втіленням національної ідентичності. Водночас 18,4% підприємств отримали від сільськогосподарського виробництва збитки, сума яких у розрахунку на одне підприємство становила 3,5 млн.грн.

Економічні можливості сільгоспвиробників і їх доступ до ресурсів, обмежуються проблемами збуту продукції, поставок техніки, мінеральних добрив, виробничо-технічного обслуговування і соціальної сфери села, тобто нинішнім станом інфраструктури вітчизняного аграрного сектору.

Нині найвищий рівень прибутковості мають не сільськогосподарські виробники, а переробники, посередники з реалізації сільськогосподарської продукції, що зайняли місце інститутів інфраструктури. Вони по суті визначають рівень закупівельних цін та впливають на перерозподіл доходів. Існуюча інфраструктура аграрного ринку є недосконалою, оскільки її окремі складові елементи розрізнені і функціонують хаотично.

До інфраструктури аграрного ринку, що забезпечує реалізацію, збереження та транспортування сільськогосподарської продукції, насамперед належать оптові ринки сільськогосподарської продукції, аграрні біржі, агроторгові доми, обслуговуючі кооперативи, виставки та ярмарки, мережа елеваторів і складів.

Незважаючи на наявність нормативно-правового забезпечення розвитку інфраструктури аграрного ринку, в Україні її функціонування ще не забезпечує вільний прозорий рух сільськогосподарської продукції, а відсутність чіткої схеми реалізації «виробник – оптова торгівля - роздрібна торгівля - споживач» негативно впливає на цінову ситуацію на аграрному ринку та не дає виробнику можливості отримати достатній дохід з вирощеної продукції.

Характерною особливістю процесу реалізації сільськогосподарської продукції в Україні є невелика ємність первинного ринку сільськогосподарської продукції, тобто поставок продукції товаровиробниками безпосередньо переробним підприємствам, і зростаючий із року в рік обсяг вторинного ринку - посередництва. При цьому спрямування товаропотоків до комерційних каналів збуту з непрозорими умовами купівлі-продажу, визначення якості продукції та цін призводить до значних фінансових втрат виробників.

Отже, сьогодні на сьогодні інфраструктура аграрного ринку, що включає значну кількість підприємств і установ, що виконують обслуговуючі функції, до яких належать елементи торговельно-збутової, транспортної системи, стандартизація, страхування, кредитування, сертифікація, тобто сукупність галузей і підгалузей національної економіки, а також видів економічної діяльності, що надають послуги матеріальному виробництву, забезпечують економічний обіг, надають послуги населенню, створюють умови для охорони і відтворення навколишнього природного середовища мають працювати на товаровиробника а не на посередника.

УДК 332.622

НЕДАШКІВСЬКА Т.М., канд. екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ ЦІНИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Останнім часом політики та економісти активно обговорюють можливість та наслідки запровадження в Україні розширеного ринку землі, під яким, або точніше обігом земельних ділянок та прав на них, зазначається не сам акт або право переходу земельних ділянок від одного власника до іншого шляхом продажу або купівлі, а весь комплекс відносин із руху земель від одного користувача до іншого. Комплекс відносин охоплює всі операції по їх продажу, оренді,

обміну, передачі у спадщину, переуступці прав, суборенді, тимчасовому або спільному використанню, а також ті чи інші форми передачі відповідних юридичних прав на землю.

Всі однозначно вважають, що земля є головне і безцінне наше багатство. Звісно, що в ринкових умовах земля, як і всі інші товари, повинна мати, відповідно до конкретних часових рамок, чітко визначену вартість. Але в науковій і прикладній сферах нашої економіки досі немає однозначних методик розрахунку вартості земельної ділянки. Складність процесу формування економічно обґрунтованої вартості землі визначається головним дестабілізуючим чинником - неринковими умовами, в яких запроваджується ринок земель.

Складно формувати необхідне юридичне поле законів про землю, якщо не встановлена остаточно і закріплена законодавчо вартість конкретного землеволодіння. Ціни, які неофіційно діють при проведенні операцій купівлі-продажу земель несільськогосподарського призначення, коливаються в широких межах - від 200 до 500 тис. доларів США за гектар, залежно, як правило, від того, на якій відстані вони розташовані від обласних, районних центрів та столиці України. Існуюча система земельних торгів є правильною за формою і абсолютно корупційною за суттю, і тому не відображає існуючої ринкової ціни.

Другим значним чинником, що негативно впливає на формування ринкової ціни на земельні ресурси, є багатовекторність у проведенні попередніх розрахунків науково обґрунтованої ціни. Перелік найбільш відомих методів визначення вартості земельних ресурсів є доволі значним, серед яких: метод оцінки вартості земельних ресурсів на основі екологічного стану, метод порівняння ринкових продаж земельних ресурсів, метод оцінки величини доходу в процесі господарської діяльності; метод оцінки на основі використання зернового еквіваленту та інші.

Така велика кількість науково обґрунтованих методів оцінки вартості земельних ресурсів призводить до значних розбіжностей в отриманих результатах, залежно від вибраної методики. Тому питання ціноутворення - головне питання ринку земель.

УДК:681.3:339.138

САВЧУК О.В., здобувач

Науковий керівник — **ЮХИМЕНКО П.І.**, д-р екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

АСОЦІАЦІЯ ВИРОБНИКІВ НАСІННЯ, ЯК ОПОСЕРЕДКОВАНИЙ ОРГАН МЕРЕЖЕВОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ОВОЧЕВОГО НАСІННЯ

Насінницька галузь на сучасному етапі, який характеризується економічною та політичною кризами, переживає не найкращі часи та потребує реформування з метою відродити вітчизняне насінництво.

Реорганізація насінневої галузі потребує нових підходів, які б дозволили скоординувати діяльність всіх учасників галузі. Тому, провідні вітчизняні селекціонери та виробники насіння створили асоціацію “Українське насіннєве товариство” з рядом **завдань:**

- захист вітчизняних виробників насіння та садивного матеріалу;
- забезпечення конструктивного діалогу з владою;
- створення умов для ефективного ведення господарства;
- сприяння виходу на міжнародні ринки;
- відродження тандему вчених та аграріїв;
- захист вітчизняної селекції та інтелектуальної власності;
- протидія розповсюдженню фальсифікату.

Мережеві структури в бізнесі замінюють багаторівневі ієрархії на кластери фірм чи спеціалізованих бізнес одиниць, що координуються ринковими механізмами. Асоційований

орган виробничих насінницьких суб'єктів спирається на мережеву форму їх взаємодії, які поряд з ієрархічними структурами управління все більше доповнюються численними горизонтальними зв'язками. При цьому учасники об'єднання залишаючись автономними, водночас використовують усі його переваги. До таких переваг належать раціональний розподіл ресурсів, гнучкість перебування та функціонування на ринку, що дозволяє дрібним спеціалізованим підприємствам почуватися комфортно, оперативний обмін інформацією, що сприяє кращому освоєнню нових знань, укладенню угод та координації діяльності між галузевими структурами у мережі.

Розвиток комп'ютерних глобальних мереж та ІКТ дозволяє інтегрувати мережні форми взаємодії в електронну площину чим дозволить, через інтенсивний обмін інформацією, зменшити невизначеність для підприємств, прискорити їх адаптацію в мінливому середовищі, оперативно об'єднати і скоординувати діяльність розрізнених структур на взаємовигідних умовах зменшуючи при цьому трансакційні витрати.

Тож зусилля асоціації насінницьких суб'єктів повинні бути направлені на запровадження та ведення їх єдиної електронної бази та формування електронних мережевих структур насінницького бізнесу, що дозволить на новому рівні відродити потужності розформованого об'єднання "Укрсортонасіннеовоч" та забезпечить індустрію вітчизняного насінництва.

УДК 681.3:330.3:340

БОНДАР О.С., к.е.наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МОДЕЛЬ ОЦІНКИ КАПІТАЛЬНИХ АКТИВІВ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОНДОВОГО РИНКУ

Модель оцінки капітальних активів (її англійська аббревіатура CAPM (Capital Assets Price Model) була створена в 70-х роках минулого століття для оцінки фінансових активів підприємства: грошових коштів та цінних паперів. Ця модель була розроблена і сформована такими відомими вченими як: Шарпом, Лінтнер і Моссіна. Модель CAPM призначена для визначення ціни акції або вартості компанії в майбутньому, іншими словами, поточна оцінка перекупленості або перепроданості компанії.

Модель CAPM часто використовується як доповнення до портфельної теорії Г.Марковіца. У практиці побудови інвестиційних портфелів, модель CAPM, як правило, використовується для вибору активів з усього безлічі, далі вже за допомогою моделі Г. Марковіца формується оптимальний портфель.

Очікувана норма прибутковості - це та прибутковість цінного паперу, на яку розраховує інвестор. Іншими словами - цей прибуток даного цінного паперу.

Безризикова ставка прибутковості - це прибутковість, яка отримана за безризиковим цінним папером. Як правило, беруть ставку за державними облігаціями. Що б подивитися ставки за державними облігаціями можна зайти на сайт НБУ

Найменування	Дохід	Осн.	Макс.	Мін.
<u>Ukraine 3-Month</u>	17	17	17	17
<u>Ukraine 1-Year</u>	18	18	18	18
<u>Ukraine 2-Year</u>	17,5	17,5	17,5	17,5

Під прибутковістю ринку розуміють прибутковість індексу даного ринку, в нашому випадку індекси ПФТС і UX . Для Американських акцій беруть індекс S & P500.

Ми розрахували майбутню дохідність акції Укрнафта UNAF. Взяли котирування по місяцях цієї акції та індексу ПФТС і UX за період з 06 листопада 2014 року по 06 лютого

2015 року (котирування можна експортувати в Excel з сайту <http://investfunds.ua>).

Норма прибутковості акції Укрнафта дорівнює 0,177% на наступний місяць. Можна сказати, що це прогнозна ціна майбутньої прибутковості в наступному звітному періоді (у нас місяць). Модель оцінки капітальних активів (САРМ) потужний інструмент оцінки акцій і цінних паперів, дозволить скласти прибутковий інвестиційний портфель.

УДК 334.732.5:631.145.002.51/52

ЧЕБОРАКА А.Ф., здобувач

Науковий керівник – **ТРОФИМЧУК М.І.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ АПК: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

В умовах трансформації економічних відносин ефективне використання енергетичних ресурсів стає вирішальним фактором розвитку підприємств переробної галузі АПК, оскільки зниження витрат на виробництво продукції сприяє підвищенню рівня рентабельності галузі, зменшує кількість збиткових підприємств, що значною мірою впливає на покращення економічних показників галузі в цілому та якості життя населення України. У зв'язку з цим, набувають актуальності дослідження проблем енергозбереження в переробній галузі АПК.

В зв'язку зі значним ростом вартості енергоносіїв, підвищення ефективності їх використання в умовах ринкової економіки стає визначним фактором підвищення конкурентно-спроможності продукції підприємств переробної галузі, тому що в основному енергоємність виробництва харчових продуктів в нашій країні є значно вища, порівняно з розвинутими промисловими країнами. Чим це пояснюється?

Відомо, що механізація праці в харчовій промисловості становить 40-60%, більше 50% трудомістких операцій виконується вручну. Тільки 8% діючого обладнання працює в режимі автоматизованих ліній.

Продуктивність праці на підприємствах переробної галузі в 2-3 рази нижча, порівнюючи з аналогічними підприємствами розвинутих країн, а питомі витрати сировини на виробництво кінцевої продукції на 15-20% вищі, ніж за кордоном. Близько 1/3 парку машин та обладнання відпрацювало вже 2 і більше амортизаційних періоди. Ступінь зносу машин складає приблизно 70%. Відновлення парку обладнання не перевищує 2-3% (за необхідності – 8-10% за рік). Внаслідок цього на підприємствах переробної галузі АПК енергоємність технологічного обладнання дуже висока.

Харчова і переробна промисловість відчуває труднощі в матеріально-технічному забезпеченні, склався критичний стан з постачанням нового технологічного устаткування, а також із наданням послуг з ремонту, обслуговування і відновлення спрацьованих деталей технологічного устаткування.

Визначальним чинником підвищення ефективності функціонування переробних галузей агропромислового комплексу має стати розробка і впровадження сучасної інноваційної науково-технічної моделі виробництва продуктів, основними складовими якої повинні бути: розроблення і використання ресурсо- та енергозберігаючих технологій, принципово нових видів техніки і технологій; формування наукоємних виробничих процесів, конкурентоспроможних переробних виробництв, досконалого механізму інноваційного розвитку переробних галузей; забезпечення ефективного стимулювання інноваційної діяльності переробних підприємств.

УДК: 631.11:330.15/.33

ГРИНЧУК Ю.С., канд. екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ РЕСУРСОКОРИСТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ З УРАХУВАННЯМ ФАЗ ЕКОНОМІЧНИХ ЦИКЛІВ

Метою дослідження є обґрунтування взаємозв'язку циклічного розвитку економіки та умов ресурсокористування й ефективності господарювання на рівні аграрних підприємств.

Інформаційні джерела дослідження: законодавчі та нормативні акти, науково-методична література, ресурси світової комп'ютерної мережі Internet.

Методи дослідження: абстрактно-логічний, системного аналізу і синтезу.

В умовах фінансово-економічних криз при виборі стратегічних орієнтирів розвитку господарюючого суб'єкта важливо оцінити їх глибину і прогнозовану тривалість.

Стадія та цикли розвитку того або іншого аграрного підприємства, його позиція на ринку, обрана стратегія управління конкурентоспроможним розвитком визначає рівень ресурсокористування та ресурсозбереження, впровадження інновацій у його процеси, здійснення соціальних та екологічних ініціатив.

У науковій економічній літературі, присвяченій проблемам виникнення та перебігу економічних циклів на макрорівні, виділяють досить широкий спектр їх видів. Розрізняють формаційні, великі структурні, специфічні (у тому числі аграрні), мілітаристські, трансформаційні, багаторічні природно-економічні, цикли сезонних коливань. Економічні цикли, від імпульсу виникнення до фази їх затухання, залежно від їх видів, можуть характеризуватися різними темпами економічного розвитку на різних стадіях циклів.

Специфічні економічні цикли протікають за класичною схемою послідовної заміни фаз циклу: криза, депресія, поживлення, підйом.

Одночасне протікання циклів викликає так званий «ефект накладення» циклів один на одного, коли фаза кризи одного циклу може бути в значній мірі пом'якшена за рахунок підйому, породженого іншим циклом, а в іншому випадку спад виробництва, який відбувається внаслідок однієї кризи, може бути в багато разів посилений за рахунок накладення кризи іншого порядку.

Сільському господарству властиві специфічні аграрні кризи.

Основними формами прояву аграрних криз є також зростання нереалізованих запасів сільськогосподарської продукції, падіння цін на неї, скорочення обсягів аграрного виробництва, прискорення диференціації товаровиробників у сільському господарстві, зростання безробіття і падіння заробітної плати працівників аграрної сфери.

Оскільки якість будь-якого стратегічного управлінського рішення залежить від точності фактичної оцінки стану суб'єктів господарювання і середовища їх функціонування та прогнозу змін умов розвитку, вкрай важливим є оцінка динаміки економічних криз та циклів.

ДОБРОВОЛЬСЬКА О.В., аспірант
Науковий керівник – **ВИХОР М.В.**, канд. екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
lena_starosta@ukr.net

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Державне регулювання сталого розвитку сільського господарства – це складний механізм, який повинен включати: інструменти впливу на прибуток сільськогосподарських підприємств; структуру сільськогосподарського виробництва; аграрний і продовольчий ринок; соціальну структуру села; міжгалузеві і міжгосподарські відносини з метою створення стабільних економічних, правових і соціальних умов для розвитку сільського господарства; задоволення потреб населення в якісних продуктах харчування за соціально прийнятними цінами.

Головною проблемою сучасного розвитку аграрного сектора економіки в багатьох країнах та зокрема в Україні є неефективність обміну між промисловістю і сільським господарством, що отримала назву “диспаритет цін”, який негативно впливає на рівень прибутковості та конкурентоспроможності сільського господарства, як основну складову АПК.

У розвинутих країнах ця проблема найчастіше вирішується шляхом державного регулювання цін. Найпоширенішими серед різноманітних механізмів регулювання цін на сільськогосподарську продукцію є такі: створення буферних запасів; закупівля з метою підтримки цін на сільськогосподарську продукцію; субсидування експорту з метою підтримки високих цін на внутрішньому ринку; обмеження імпорту продовольства; компенсаційні платежі.

У розвинутих країнах регулювання цін на аграрну продукцію і фермерських прибутків передбачає організацію спостереження за динамікою низки економічних показників, у числі яких: витрати виробництва по групах спеціалізованих господарств (у країнах ЄС) чи по видах виробництва (у США); паритет цін на засоби виробництва для сільського господарства і на сільськогосподарську продукцію; прибутковість ферм і галузей виробництва, а також усього сільського господарства.

В розрізі сталого розвитку держави нормативно-правову базу необхідно розглядати з точки зору їх реалізації. Науковці пропонують три основні групи рішень, а саме: локальні – галузеві рішення, що ставлять локальні цілі та завдання в масштабах однієї або кількох сумісних галузей у контексті сталого розвитку України; інфраструктурні рішення загальнодержавного рівня, що створюють необхідні збалансовані умови й можливості для реалізації цілей й завдань сталого розвитку; системні рішення за цільовими програмами, що визначають напрями реалізації цілей і завдань сталого розвитку на загальному або регіональному рівнях.

ХОМОВИЙ С.М., канд. екон наук
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПРОЦЕДУР У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасному світі інвестування, перерозподіл капіталу, у великій мірі залежить від фінансової звітності. Фінансова звітність як вершина бухгалтерського обліку є своєрідною мовою бізнесу.

Міжнародні стандарти фінансової звітності, на які переходить Україна дозволять і нашим підприємствам, їх бухгалтерам і фінансистам досягати своїм професіоналізмом подібних результатів. Але вітчизняні підприємства, в тому числі і аграрного сектору (можливо за виключенням аграрних холдингів) таких можливостей не використовують,

Для вирішення вищезазначених та інших проблем інвестиційної привабливості та фінансової безпеки необхідне застосування нових обліково-фінансових технологій у вигляді програмного продукту САРА (*Certified Agricultural Professional Accountant* – Сертифікований професійний бухгалтер).

Технологія містить розроблену облікову політику, послідовність виявлення, оцінки та відображення у звітності найбільш значущих активів сільськогосподарських підприємств, що забезпечують їх інвестиційну привабливість та фінансову безпеку. Такими активами для сільськогосподарських підприємств визначено земельний, біологічний та інтелектуальний капітал. Лише представлення у фінансовій звітності дозволяє цим активам, як фактору виробництва, набути властивостей капіталу.

У результаті застосування розробленої обліково-фінансової технології САРА: капіталізація сільськогосподарських підприємств підвищується у 2,25 рази, що зумовлює зниження рентабельності діяльності з 21,4 % (як сьогодні показує держстатистика) до 10 %. В результаті це забезпечує зростання інвестиційної привабливості та посилення їх фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств відповідно до розробленої десятибальної шкали з 4 до 8 балів.

Отже, економічні служби підприємств, в особах бухгалтерів і фінансистів, не менше ніж виробнича сфера (агрономи, зоотехніки) можуть впливати та інвестиційну привабливість і фінансову безпеку за рахунок освоєння інноваційних обліково-фінансових технологій, як це є у розвинутих країнах.

На рівні підприємств застосування новітніх обліково-фінансових технологій дозволяє разом з посиленням фінансової безпеки значно збільшити інвестиційну привабливість. На державному рівні управління, реалізація цих пропозицій забезпечує державну статистику достовірними показниками роботи галузі, що сприятиме ефективній реалізації аграрної, податкової, митної та інших політик.

ТКАЧЕНКО М.В., канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
tkachenkomv@ukr.net

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИСОКОПРОДУКТИВНОГО СТАДА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ В ТОВ АГРОФІРМИ «МАТЮШІ»

Ефективність формування високопродуктивного стада молочної худоби у великій мірі забезпечується селекційно-племінною роботою, яка дає змогу планомірно з покоління в покоління підвищувати продуктивність тварин на основі застосування відбору і підбору, інтенсивного вирощування племінного молодняка, максимального використання бугаїв-поліпшувачів і лінійного розведення кращих генотипів та забезпечення повноцінної нормованої годівлі за збалансованими раціонами.

Початком досліджень було вивчення впливу інтенсивності росту і розвитку теличок у період вирощування на їх молочну продуктивність в господарстві.

Система вирощування молодняка базується на біологічних особливостях росту і розвитку тварин, повинна сприяти формуванню у них високої продуктивності і міцної конституції. Контролем вирощування ремонтного молодняка на фермі є показники його живої маси.

Аналіз показав про те, що в агрофірмі „Матюші” система вирощування телиць не задовольняє сучасні вимоги за живою масою. Більш інтенсивний ріст тварин зумовлюється і вищими середньодобовими приростами живої маси телиць.

Слід зазначити, що в останньому році жива маса телиць парувального віку збільшилась на 18 кг і становила 374 кг, що є позитивним фактором подальшого поліпшення стада. Найвищі надої були у тих корів, які у 12 місячному віці мали живу масу 280-300 кг.

Середня продуктивність корів стада за 305 днів лактації становила 7776 кг. Відмічено значне підвищення надоїв, які по коровам-первістках становили 7162 кг, а по повновіковим коровам 8058 кг за лактацію, що зумовлено, насамперед, зміцненням кормової бази і поліпшенням системи вирощування ремонтних телиць за останні два роки.

В останні роки була поліпшена робота по виявленню і індивідуальному роздою високопродуктивних корів, для формування селекційного стада.

Кращі корови-рекордистки представляють собою високоцінний селекційний матеріал для одержання ремонтних телиць і вказують на потенціальні можливості сучасного стада, реалізація яких можлива лише при створенні в господарстві оптимальних умов утримання і годівлі молочної худоби.

Відтворення є основним фактором, який викликає лактацію. Характерною рисою молочної худоби є безпосередній зв'язок між відтворенням і молочною продуктивністю.

Найважливішими показниками, що характеризують рівень відтворної здатності корів є тривалість сервіс-, сухостійного та міжотельного періодів, вихід телят на 100 корів, вік першого осіменіння та коефіцієнт відтворної здатності.

Згідно аналізу даних тривалість сервіс- та міжотельного періодів корів ТОВ АФ «Матюші» перевищує нормативні показники. Зокрема, тривалість сервіс-періоду становить $150 \pm 8,7$ дні (при нормі 80 днів), міжотельного періоду – $438 \pm 6,8$ днів (при нормі 365 днів). Це доводить значення коефіцієнта відтворної здатності – $0,82 \pm 0,024$ (оптимальне 1).

Середній вік першого осіменіння телиць у стаді складає $496 \pm 11,2$ дні або 16,5 місяців, тобто середній вік першого отелення у стаді становить 28 місяців. Отже, стан відтворення корів стада є дещо нижчим за оптимальні показники, що призводить до невисокого рівня виходу телят на 100 корів – 82 голови.

Аналіз генеалогічної структури стада показав, що маточне поголів'я стада чорно-рябої породи господарства за даними бонітування 2011-2013 рр має досить складну генеалогічну структуру і походить від 31 бугаїв-плідників, які в основному належать до 5 основних ліній (Чіфа 1427381.62 – 32%, Маршала 2290977.95 – 22%, Старбака 352790.79 – 18,5%, Елевейшна 1491007.65 – 11,6%, Валіанта 1650414.73 – 10,5%). До інших ліній відноситься незначна частина поголів'я, всього біля 5% .

В результаті інтенсивного використання на протязі багатьох років голштинських чистопородних бугаїв в стаді різко збільшилась численність корів і телиць високої кровності (82,5% і вище) за голштинською породою.

Враховуючи генеалогічну структуру маточного поголів'я стада, якість і лінійну належність голштинських бугаїв-плідників, а також тип і продуктивні якості корів різних ліній і окремих бугаїв на перспективу в стаді ведеться селекційно-племінна робота з двома старими традиційними лініями голштинської породи Чіфа 1427381.62, Елевейшна 1491007 та новостворених Маршала 2290977.95 та Валіанта 1650414. Ведення даних ліній обумовлено високими племінними якостями їх потомства, а також наявністю в стаді значного поголів'я корів і телиць одержаних від бугаїв-плідників саме цих ліній.

Таким чином, в агрофірмі «Матюші» є всі можливості ефективного формування високопродуктивного стада української чорно-рябой молочної породи.

УДК 338.27

ЗАМКЕВИЧ Б.М., канд. техн. наук

Білоцерівський національний аграрний університет

bogdan_zam@list.ru

ЕНЕРГЕТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА АПК

Поняття фінансової стійкості підприємства розглядається як здатність підприємства протистояти негативній дії різних факторів (зовнішніх, внутрішніх та непередбачуваних), що впливають на його фінансовий стан, та забезпечувати розвиток у довготривалій перспективі.

Найбільш поширеним, опрацьованим та застосовуваним у світовій практиці оцінки економічної стійкості підприємства є коефіцієнтний метод, який ґрунтується на розрахунку системи показників, які висвітлюють різні аспекти діяльності підприємства і враховують чинники внутрішнього і зовнішнього впливу та фінансовий стан підприємства. До складу елементів оцінювання фінансової стійкості підприємства коефіцієнтним методом належить далеко ще неповний перелік показників: коефіцієнт автономії, коефіцієнт концентрації позикового та власного капіталу, коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт маневреність робочого капіталу, коефіцієнт забезпечення власними коштами, коефіцієнт забезпечення запасів робочим капіталом, коефіцієнт забезпеченості оборотних активів робочим капіталом. З використанням великої кількості показників для оцінки фінансової стійкості зростає трудомісткість, стає складним, практично неможливим, процес формування висновків про фінансовий стан підприємства.

На підставі розгляду розвитку економічних систем через категорії ресурсного економічного потенціалу і операційних витрат, теорії аналогій (аналогії енергетичних і економічних процесів) введено поняття коефіцієнта фінансової стійкості підприємства як відношення ресурсного економічного потенціалу до операційних витрат підприємства.

Запропонований коефіцієнт фінансової стійкості підприємства є науково обґрунтованим критерієм фінансової стійкості, який дозволяє кількісно однозначно визначити стан підприємства, а також запропонувати стратегію його розвитку.